

การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นายมานพ รอดบุญธรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

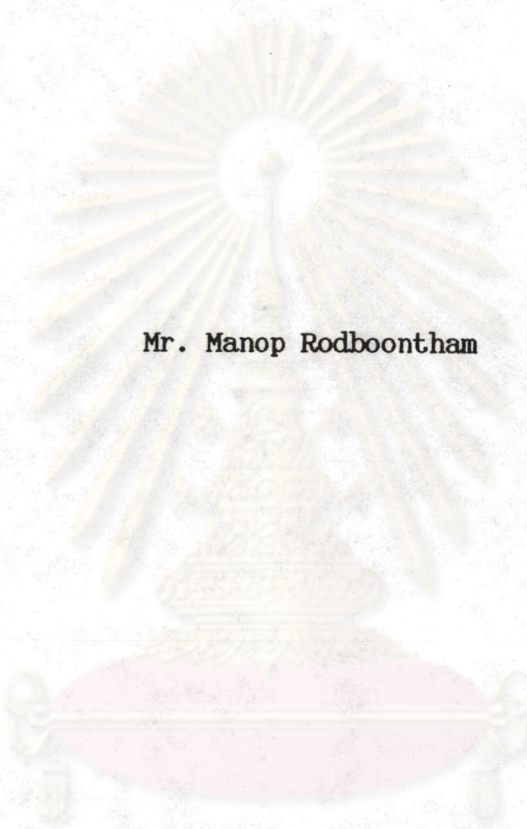
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-083-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF THE OPERATION OF THE ACADEMIC TASK SUPERVISION
PROMOTION PROJECT IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mr. Manop Rodboontham

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-083-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการนิเทศงานวิชาการภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
โดย นายมานพ รอดบุญธรรม
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ลลิตา บุญ...

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ลลิตา บุญสุวรรณ)

ดร. บุญมี เณรยอด
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี เณรยอด)

เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา)

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

มานพ รอดบุญธรรม : การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมการนิเทศงาน
วิชาการภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF THE
OPERATION OF THE ACADEMIC TASK SUPERVISION PROMOTION PROJECT IN
ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION)

อาจารย์ที่ปรึกษา : อ.ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา, 243 หน้า. ISBN 974-632-083-1

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานตาม
โครงการส่งเสริมการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ให้
ข้อมูลคือ ประธานและเลขาธิการคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่ม
ประสบการณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานนิเทศงานวิชาการระดับโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนแจ้งนโยบาย
การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนแก่คณะครู และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโดยประกอบด้วย
ครูหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ ซึ่งมีหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน และร่วมกันระดมความคิด
ในการกำหนดกรอบแผนงานการนิเทศโดยยึดนโยบายของกรุงเทพมหานครเป็นหลัก

ปัญหาการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการระดับโรงเรียน บุคลากรที่รับทราบนโยบาย
และคณะกรรมการดำเนินงาน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการ สำหรับบุคลากร
ที่มีส่วนร่วมในการพิจารณากรอบแผนงานนั้น ยังขาดผู้ที่มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน

2. การดำเนินงานนิเทศงานวิชาการระดับกลุ่มประสบการณ์ คณะครูทุกคนในกลุ่มประสบการณ์
ร่วมกันสำรวจความต้องการจำเป็น เพื่อวางแผนการนิเทศโดยเขียนโครงการสนองนโยบายของ
กลุ่มประสบการณ์ และเตรียมการแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบโครงการพร้อมทั้งเตรียมปัจจัยด้านเอกสาร
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก่อนลงมือปฏิบัติงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้บริหาร
โรงเรียนให้ได้ทราบ ส่วนการประเมินผลโครงการจะพิจารณาจากคุณภาพและปริมาณงานหลังจาก
สิ้นสุดการดำเนินงาน สำหรับการปรับปรุงแก้ไขในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร

ปัญหาการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการระดับกลุ่มประสบการณ์ บุคลากรที่มีส่วนร่วม
ไม่มีเวลาเพียงพอ และไม่ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการให้ข้อมูลในการสำรวจความต้องการจำเป็น
ขาดความรู้และทักษะในการวางแผนการนิเทศ มีเวลาจำกัดในการเตรียมปัจจัยต่าง ๆ ขาดความร่วมมือ
ในการดำเนินการปฏิบัติงาน ขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการประเมินผล และมีเวลาไม่เพียงพอ
ที่เอื้ออำนวยต่อการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต *Dr. 2 10-700*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C642276 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD: OPERATION / ACADEMIC TASK SUPERVISION / BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

MANOP RODBOONTHAM : A STUDY OF THE OPERATION OF THE ACADEMIC TASK SUPERVISION PROMOTION PROJECT IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : PERMKIET KHAMAWATTANA, Ph.D., 243 pp. ISBN 974-632-083-1

The purposes of this research were to study the operation of academic performance promotion project in primary schools under the jurisdiction of the Bangkok Metropolis Administration. Research samples comprised two groups namely the chairman and the secretary of the Committee for Academic Performance Supervision and the teachers acting as heads of groups of experience. Questionnaires were used as research instruments and percentage was used for data analysis.

Research findings were as follows :

1. Supervision of school academic performance at school level were (1.1) School principals informed teachers about school policy for supervision of academic performance; (1.2) Schools appointed an operation committee consisted of heads of groups of experience to follow up and evaluate project operation; (1.3) The committee regularly held brain storming meeting to formulate guidelines for supervisory plan/operation conformed to the Bangkok Metropolis educational policy.

With regard to problems incurred were (a) project committee members and teachers did not understand the technical know-how of academic performance supervision; (b) personnel who participated in 1.2 were not knowledgeable and skillfull in effective operation techniques.

2. Supervision of school academic performance at groups of experience level were (2.1) all group of experience members collectively conducted needs assessment survey with a view to set up their own supervisory plan; (2.2) responsible working groups were set up to carry out project responding to plan in 2.1; (2.3) written reports submitted to school authority were regulary made; (2.4) end of project evaluation was required to find out project quality and quantity outcome.

As for problems in connection with project operation at this level were (a) responsible personnel did not have adeqate time to work and not realize the importance of needs assessment data; (b) lack of knowledge and skills in supervisory planning; (c) inadequate time to prepare resource necessary for supervision; (d) inadequate co-operation in supervisory performance; (e) lack of knowledgeable and skillfull in evaluation; and (f) inadequate time to improve supervisory performance.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....

ปีการศึกษา..... 2537.....

ลายมือชื่อนิติ..... *Dr. S. S.*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *นางกัญญา ร่มวิวัฒนา*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของอาจารย์ ดร. เพิ่มเกียรติ
ชมวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา แนวคิด แนวทางในการวิจัย ตรวจสอบ
และแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ ตลอดจนให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้ง
รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไข เครื่องมือวิจัย ศึกษาในเทศก์
สำนักการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ทุกท่าน ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณสำเนา จริตธรรม พี่ และน้อง รวมทั้งเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ได้กรุณาให้
ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และขอขอบคุณ คุณรัชดาพร รอดบุญธรรม ที่ให้
การสนับสนุน และเป็นกำลังใจอย่างอบอุ่นเสมอมา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร

มานพ รอดบุญธรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	9
ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	17
คุณสมบัติและทักษะของผู้นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	22
กิจกรรมการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	26
องค์การบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียน	30
การดำเนินงานนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	33
โครงการพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	64
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	66
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	66
	การวิเคราะห์ข้อมูล	68
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	186
	สรุปผลการวิจัย	187
	อภิปรายผลการวิจัย	191
	ข้อเสนอแนะ	200
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	201
	รายการอ้างอิง	202
	ภาคผนวก	206
	ประวัติผู้เขียน	243

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์	67
2	สถานภาพของประธานคณะกรรมการดำเนินงาน	71
3	สถานภาพของเลขานุการคณะกรรมการดำเนินงาน	75
4	สถานภาพของครูหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์	80
5	จำนวนและค่าร้อยละของการแจ้งนโยบาย	84
6	จำนวนและค่าร้อยละของการตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	88
7	จำนวนและค่าร้อยละของการกำหนดกรอบแผนงาน	96
8	จำนวนและค่าร้อยละของการสำรวจความต้องการจำเป็น	103
9	จำนวนและค่าร้อยละของการวางแผนการนิเทศ	108
10	จำนวนและค่าร้อยละของการเตรียมการ	118
11	จำนวนและค่าร้อยละของการลงมือปฏิบัติงาน	122
12	จำนวนและค่าร้อยละของการรายงานผลการปฏิบัติงาน	126
13	จำนวนและค่าร้อยละของการประเมินผล	132
14	จำนวนและค่าร้อยละของการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน	139
15	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งนโยบาย	145
16	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาเกี่ยวกับการตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	151
17	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดกรอบแผนงาน	157
18	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการจำเป็น	163
19	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศ	168
20	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิบัติงาน	172
21	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผล	178
22	จำนวนและค่าร้อยละของปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไข	184

สารบัญแนกภูมิ

แนกภูมิที่		หน้า
1	โครงสร้างการจัดองค์กรการบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียน ในกรณีที่โรงเรียนไม่มีผู้ช่วยผู้บริหาร และมีผู้ช่วยผู้บริหาร 1 คน	31
2	โครงสร้างการจัดองค์กรการบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียน ในกรณีที่โรงเรียนมีผู้ช่วยผู้บริหารตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป	32
3	โครงสร้างของขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน	34
4	โครงสร้างของขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน ระดับโรงเรียน	36
5	โครงสร้างของขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการภายใน โรงเรียน ระดับกลุ่มประสบการณ์	41

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย